

Forfatter: Hertz, Henrik

Titel: Erindringer fra Hirschholm

Citation: Hertz, Henrik: "Erindringer fra Hirschholm", i Hertz, Henrik: *Digte fra forskjellige Perioder, 1.-4. Deel.*, udg. af Første Deel, 1851-62., s. 179. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hertz09_lev-shoot-workid70628/facsimile.pdf (tilgået 13. marts 2024)

Anvendt udgave: Digte fra forskjellige Perioder, 1.-4. Deel.

Erindringer

fra .

Girschholm.

Tidta dit åt, dit åt strand,
Åt åt sten; på venster hånd,
Dit midt öfver åt det huset,
Där som liggat
Syns ibland,
Nei, min rest min sockerbitt!
Dit åt der jag pekar, dit,
Åt skogen,
Åt den krogen
Med en glersten röd och hvit.

Fredm. Epistl. 49.

Posthuset i Hirschholm.

Ei Maanflins-Stryfe.

Ncl. Fredm. Epistl. 77.

Matten er kjælig og vindene feie
Sommervarmen sagte fra Troer og Krat;
Bogenes Blad, der ghyngende neie,
Spiller Maanen paa i den dæmrende Nat.
Kammeret er mig for snovert. Endog
Hunden forglemmer sin jøvnige Vane,
Krabber paa Doren; et talende Sprog!
Nu, saa gaae med, min Diane!

Ah, her er snukt! See, paa Søernes Blad
Glimrer Maanen dybt i det krusede Vand.
Lys! ingen Lyd i den eensomme Gade!
Alle sove trygt, baade Dvinde og Mand.
Skomagerkonen er oppe, min Tro!
Synger for Drengen, paa Skjøbet han sætter.
Ja, hun maa kjøbe sig Glitternes Ro
Med sine jøvnloze Matter.

Hist over Slotshavens sjunkne Terrasser
Hviler Nattens Dug som et grædende Gab.
Slottet, man nedres i uhyre Masser,
Vidner Kirken om, lig et Korb paa en Grab.
Egnen er øde, Mathilde, hvor du
Flygtig har redet den flygtige Ganger;
Blot dine Lidelser mindes endnu
Af den tungindige Ganger.

lys! er det Ryttere, hisset jeg hører?
Lyden farer dump, og man føjner den ej.
— Nei, med et Læs en Forpagtervogn fører,
Stedende saa tungt paa den brolagte Wei.
Ak, hvilket Læs! og paa Toppen en Sæk!
Dorsk en Forpagterkarl throner derover,
Søver og nikker og vaagner med Skæk,
Nikker saa atter og sover.

End af en Skorsteen derobre sig høver
Som et Slør af Esther den blaalige Flæg,
Lyser i Maanskin, inedens den sover
Bølgende forbi den beskyggede Bog.
Og med et Shawl om det lokaede Haar
Viser sig En i vor øverste Stue:
Lænet til Armen i Vinbuet staaer
Genom Professorens Frue.

Her, hvor han synger: „See, Skyarna glimma,
„Stjernorna försilfra båd vatten och land,
„Månan i molnet sin guldgula dimma
„Kaster öfver klappträn och såar vid strand.”
Fredman! Din Sang, der er fjendt af saa Faa,
I hendes drommende Lanfe den hoiler;
Aa! og i Vinenes natdunkle Blaa
Speiler sig Maanen og — smiler.

Stille! jeg hører en Suelben og Kalden;
Heste blive forspende: „Hyp! vil du gaae!“
Bonden ta'er Commen og kjører fra Stalden,
Skuret hiiset øvre, hvor Vognene staae.
Underlig trist er det fugtige Skur,
Sparsomt belyst af en eneste Lygte.
See fun, hvor henad den fælde Muur
Skæggerne vækende flygte.

Heisa, Diane! hvad gjeer du og snuser?
Skjender du ei længer vor Postmesters Rat?
— Mæk, hvor den logrer med Vandens i Krusen,
Brugter dog tilidst for at tage den fat.
Couch! Vil du lystre! Herhid! Det var brav!
Hører du ikke, hvor Postkarlen blæser?
Oppe paa Veien der kommer i Krav
Holsteeniske Vogne og Chaiſer.

Posthornet slinger saa muntert i Natten;
Kudffen svinger Vidsten, og Hesten gjør Spring.
Herrer og Damer med Hjelber i Hatten
Ruller ind i Byen og seer sig omkring.
„Holla ved Porten! gjør Blads! Vi skal ind.“
— Stalden er opfyldt af Vogne med Huder. —
„Sejda, tilføde du der med de Skind!“
— Hør kun, hvor Postkarlen tider!

„Maa da! hvad staaer du og gaber, din Klaade!
Kan du rykke Vognen og gjøre mig Blads?
Han skal afveien! Giv Lid, Dere's Maade!
Kjester, er du grov? Saa komi an, lad os sla's!“
— See kun, der tager han fat i hans Bryst!
Men under Larmen og Skrig af Detjente
Hører man vængelig en quindelig Røst:
„O, lad os hellere vente!“

Rykker han Vognen? Ja see, hvor han rykker!
Med en Stige kommer gesthaftig Andrees.
Herrer i Klapper og Damer med Smukker
Hoppe ned, imens der passares og lees,
Detjeneren venter og trummer sin Drig;
Kudffen er mukken og grov som den Vedste!
Slaglerne spender han fra med et Tryk,
Seer til de dansende Heste.

Nu bliver der lyft i vor Postmesters Stue;
Pigerne faae travlt, bringe Blæser og Glas.
Høfligt en Herre geleider en Frue,
Gaaer i Huset ind, og en Ejener gjør Plads.
Hvem er vel han i den skotske Carrick,
Han, der spadserer saa stolt som en Spanier,
Ryger Cigarer og fæster sit Blif
Taas paa de høje Kastanier.

Se, der forsvandt han. Men udenfor Huset
Dræler under Træet den hndigste Slut,
Stirrer paa Søen, der skyller mod Gruset,
Rislende med Skum, af en Kampesteen brudt.
Venter hun Nogen? — Nej, hvor hun er smuk!
Men hun er bleg, og hun sunker bedrøvet.
Binden er grusom imod hendes Suk,
Spreder dem ad mellem Lovet.

Nu gik hun ind, og en Lummel jeg hører;
Bognene man hører for Døren. „Aa hør!
Hvem er det fremmede Herskab du hører?
— „Han er fra Ostindien; jeg troer Gouverneur.“
Arme! Nu satter jeg først dine Suk:
Sukket, der hjeligt af Bindene fanges,
Stiger, uagtet vor Lummel er smuk,
For Himelein og Ganges.

Hør kun, hvor Kudsten tæer paa med at Blæse!
Hele Sætten hører fra Byen igjen,
Svøber sig ind, mens den fjerlette Chaise
Kuller hurtig bort, og de Andre bag den.
Sterret, bedrægget, sig løfter saa tungt,
Skjuler dem højt under Træernes Kroner;
Blot fra et usikker, svævende Punkt
Rækker mig Posthornets Toner.

Men — det er Lid, at jeg tanker paa Seugen;
Morgenens bevirdes af Laarnuhrets Slag,
Laagen fordeles sig langsomt paa Engen,
Maanen svinder bleg for den vægnende Dag.
Kom da, Diane, lad os so gaae ind,
Slæae os til Dio og paa Leiet os legge.
Hindres min Sovn af et uroligt Sind,
Sover nok du for os begge.

Billardet i Hirschholm.

Mel. Grebm. Epapl. 69.

See, hvor hurtigt Skyer trælle
Op fra Horizonten;
Lunge, sorte de bedække
Aftenhimlens Blaa.
Winden suser frem for Fronten
Af den sorte Skare,
Blæser alt i Toner klare
Krigs-Signal — pas paa!
Af, hvilket Veir!
Jo, nu kan vi spadsere!
See, Skyen der!
Og bagved komme flere.
Winden seier Sand og Blade
Henad Øhens Gade;
Svalerne, der sloi saa glade,
Glyre lyst og angst.

Ja, der er et Uoeir oppe!
See paa Fjederkæet!
See, hvor Bøgens høie Toppe
Bidskes ned — min Gud!
Det er accurat som Etæt
Fif et Drag i Nakken.
— Men hvad hjälper al den Snakken?
Kan vi nu gaae ud?
„Nei!“ — Det var bra’!
Eh! fort og godt var Svaret.
Altfaa — hvad da?
„Vi vandre til Billardet!“
Bravo! Lad os Tre gaae sammen,
Snakke med Madamen,
Skaffe Viin og Glæde — Amen!
Tremad! Marsch! Allons!

Deres Solhat, bedste Frue!
— Doctor! Paraphren! —
Af, forvar Dem vel mod Snue!
Tag Galoscher paa.
See, det drøpper alt fra Skhen;
Stæbvis suser Binden —
Skal jeg tale med Værtinden,
Mens De foran gaae?
— Sebe Madam!

De har vel —? „Ja, jeg givetter!“ —

Det er en Skam!

„Der er alt værdt Lampetter.“

Er der tændt? Ne, hvilke Straaler!

Knap den Glæde jeg taaser.

Otte Lys i Girandoler!

Rønelige Bragt!

Lad os da begynde, Kjære!

Hør er hvende Baller.*

Bølg blandt disse! — Paa min Gre,

Fruen er Regent!**

De maa ta' det som det falder:

Jeg er deres Mækker;

Vil De, Doctor? — „Jo, jeg taffet!“

Jeg da ud! — „Aa, vent!

Hvor er min Dueue?***

Jeg kan ei med en anden —"

Gjas! Cinq à deux!

* Kugleene, hvormed der spilles, kaldes Baller.

** Naar Tre spille, kaldes den En, der spiller mod de to Andre,
Konge.

*** Kuglerne (Ballerne) drives frem paa Billardbordet med en
lang, øverst tynd, nedest til bred Stok, der kaldes Dueue
(ital. Trucco.)

Sted Ballen der ved Vandten! *
Hør, hvor Regnen flaaer paa Studen!
Hør paa Vindens Studen!
Og i Stalden breler Studen —
Traf han? — Cinq à six.

Bravo! Ja, naar han couperer, **
Mærker man Stoutinen.
See fun, han quarrambolerer! ***
Han er ude smart.
Doctor! huss paa Carolinen; ****
Den kan Ingen redde;
Den gaaer i med; skal vi vedde?
Skal vi? om en Quart?
— Hvad? slap han fri?

* Vandbe kalbes den 4 à 5 Tommer høie, med Klæde be-
trukne Rænk, der omgiver Billard-Bordet.

** Naar Spilleren med sin Bal træffer Mobspillerens Bal
paa Siden, kalbes det at coupere eller at fjøre.

*** Naar Spilleren med sin Bal berører i et Stob to eller flere
Baller, siger man, at han quarrambolerer.

**** En af Ballerne falbes saaledes; den kan fun spilles i de to
melleste Huller paa Billard-Bordet. Ved Tællingen vin-
des og tabes der mest paa den. — Det Spil, her man
tænkes ubfært, kalbes ogsaa Caroline.

Med han man ei kan holde!
— Kors! Cinq à dix!
Madam! en Trenarks-Bolle!
Punjsch i Bolle! Vijn i Blasfer!
— Hør, hvor Negnen pladser!
Midt paa Gaden eusom trædser
En med Dræfto paa.

Af, forløb han sig? Desværre!
Sept à dix — ei andet!
Sligt kan hænde Hver, min Herre!
Hvem skal nu? — Naa jeg!
Er vort Held med Uheld blandet,
Slæn vi det en Blade.
Lad os Alle være glade —
Sept à treize — Ci, Ci!
 Hurra! see der
Kom Pumfchen ind og Vinen!
 Sæt Flæffen her,
Ved Siden af Terrinen. ✿
Stille dog! I gjør Spectacler —
Tys! Villardet væller.
Kan vi spille godt, vi Stakler,
Under al den Dealm!

Se paa ham, hvordan han buffer
Gratiøst for Fruen,
Byder Vin med Vand og Sukker —
Af, en liflig Drik!
Oppelmanst hun seer sig om i Stuen,
Synger for hun drifker:
„Säj, är intet Mollberg qvicker?
Öfvermåttan qwick.”*
Bums! jeg løb i —
Gaa gaaer det, naar man spiller
Til Melodie
Af hennes emme Kræller.
Af, min Frue! naar De synger,
Sig mit Bryst forhenger,
Dg en Smerte mig bethynger,
Som — ja, hvem skal nu?

Quinze à vingt — hvad er i Veien?
Himmel! var os naadig!
Vallen var jo Deres egen,
Om De selv slog i.
Ja, naar man er altfor graadig,
Øfper man let forsøret
Til at slæae sig selv paa Øret.

* Fredmans Epistl. 69.

— Frue! nu skal De.
Vent! lad mig se!
Isald De ei kan nære den,
Støb da tournée;*
Kansfee De saa kan faae den.
Hav den Godhed at begyndel!
Vi maae nu os synde.
Doctor, fee! Med hvilken Unde
Fører hun sin Dueue!

Mens hun spiller, Haaret løkkes
Rundt om Hals og Kinder;
Smil paa hendes Læber slokkes —
Quinze à trente — hvorban?
Skal vi slaae tilveds, hun vinder?
Om et Fab med Rager?
Vinder hun Partiet, tager
Fabet jeg. — „Kom an!“
Brav! det var Met!
Hvad var det? Caroline!
Vingt à trente-sept —
Se, Ragerne bli'er mine!

* At siebe meh omvendt Dueue.

See, hvor excellent hun spiller!
See, hvor Auglen triller!
Kan hun tafe? — Hvilke Griller!
Hvad fa'e jeg? — Partiel :

— Lyh! der holdt en Dogn for Døren!
Det er Folk fra Landet.
Kik kun ud! — Der kommer Søren;
Med et Lys han gaaer.
Fra dem Alle dyrpper Vandet,
Medens ned de fuge.
— Kan de see den unge Pige
Med det blonde Haar?
Kinden er rød
Af Negnen og af Blæsten.
Ak hun er sot!
See kun! hun klapper Gesten.
Neb ad hendes Silfekaabe
Glider Negrens Draabe.
„Clara! Clara!“ hør, de raabe —
Ja, nu løb hun ind.

Hvor dog denne By er stille!
Og saa eensom Gaden!
See, hvor smukt! Fra Lygten spille
Smanglimt i en Væ.

Ei! nu føee vi Bud fra Staden!
Hør! Postillioner!
Klangen af et Posthorn toner
Mere og mere lydt.
Høit paa det Blaa
Der titter frem en Stjerne.
Kom, lad os gaae
Og se til vor Kaserne.
Doctor, jeg har tømt Terrinen;
Af, men Theemaffen,
Aftenmaden, Glæden, Vinen
Vente — lad os gaae!

Hyacintherne.

Til S. L. Seiberg, hans Kone og Møber.
(Februar 1833.)

Naar Vaaren atter paa Mark og Eng
Innellem Planterne Blomster fletter,
Og hif og her den duftende Vang
Er phytet med Grupper af smaa Bouquetter;
Naar Storken, Bonernes Skilvagt, faaer
Og strekker sin Hals saa stift paa Gavlen,
Og Landmanden pløier, planter og faaer
Og lagger Blauer for Efteraars-Avlen:
Da drager jeg, elskede Venner, langt,
At, langt fra Eder med Damp og Heste.
Mit Postvogn ruller; mit Skib gaaer ranst;
Jeg kører og seiler; mit Bryst er trængt
Balndt al den Damp og de Heste.

Zeg stal ei gaae i den kjølige Lund
Iaar med Eder til Stungsteds Bøffer;
Gi see henover det heilige Sund,
Hvor Magen lart paa Vandene flakker;
Gi der med Ølet paaklem jeg kan
Den sunne Formiddag liggende drømme,
Mens Solstrimen langs det gjitrende Vand
Og skyten i Get for Dinene sjoume;
Gi stal jeg vækkes af Eder thast,
Maar I med et Udraab en Sæller bebude,
Og Skibet nu kommer med Wimpel og Maß,
De skinnende Sell som hndig Contrast
Ell de himmelblaau Vandte derude.

Zeg stal ei gaae med Eder iaar
Ell Ballerodshøien ved Hirschholms Bøffer,
Hvor Hannabjerget som Munde staar
Om bore gjensidigt stiftede Lanter;
Gi der mig frihde ved Dæmringens Nø,
De lette Laager, der indhylle Dalen,

Og more mig med den taalmodige Ro,
Der visiter Bræmserne bort med Hælen;
Skal ei betragte det eensomme Hveen,
Der kaster til Sjælland tungstindige Blitze,
Den triste Skov, den forbændte Green,
Og nær ved Stranden den mægtige Steen.
Som Belgerne stoulpende sifte.

Ieg skal ei atter som tildt ifjor
Med Eder i Slotshavens Gange spadfare,
Og lytte til Spurvenes quiddrende Chor
I Mangel af Andre, der vil musicere;
Gi undre mig over den ubdøde Pragt,
Det nedrevne Slot, de fundne Cascader,
Og høre hvad Skomagerkonen har sagt
Om Spor af Terrasser i Dræernes Klaber;
Gi tale med Eder om Hoffets Glæds,
Gi mindes bedrevet tildigt og silde
Banquetter paa Slottet og Loure tilhands,
Og Hesten, der foer paa Veien i Dands
Med den muntre Dronning Mathilde.

Af nei, om syvende Christians Hof
Jeg med Ærn Gyldenborg ei skal tale;
Gi ned Johan Ludvig om Form og Stof
Og om Poeter, der næsten er' gale.
Af Gud! og Fredmanns Sange! ja hvem
Skal synge for mig den heilige Vise
Om „Mor på Tuppen“ og hver af dem,
Jeg hørte saa tidt af Johanne Louise.
Herefter synger jeg vel paa Fransk;
Fra By til By den Reisende render;
Og Lusten er lummel, og Damen er spansk,
Og Alling er herligt, men Intet er dansk,
Og langt fra mig mine Venner!

— Da Sommeren væbed' et Slør ifjor
Af hoide Taager om Hirschholms Nætter,
Da dufted' mit Kannner af mangen en Flor,
Fra Eder, Elstede! sendte Bouquetter.
Jaar, hvad sender jeg Eder igjen?
Jeg reiser med Baaren, og nu er det Winter.

I tage tilstakke med det, Eders Ven
Har samlet i Potter, en Flor Shacinther.
Vel risne de snart; dog er det min Trost,
De spire vel frem igjen adaaare,
Og dusfe og hvilse med sagelig Møst:
I mindes af En paa den fernenste Kyst
Med Hjemvees Rængsel og Saare.
